
МУЛЬТИМЕДИЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ПОДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ С ФІЗИЧЕСЬКОГО ВОСПІТАННЯ

Татьяна РОТЕРС

Луганский национальный педагогический университет имени Тараса Шевченко

Аннотация. Статья «Мультимедийные технологии в процессе подготовки специалистов по физическому воспитанию» посвящена исследованию путей использования мультимедийных технологий в процессе преподавания специальной учебной дисциплины «Теория и методика физического воспитания»

Ключевые слова: мультимедийные технологии, теория и методика физического воспитания.

MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF PREPARATION OF SPECIALISTS ON PHYSICAL EDUCATION

Tetyana ROTERS

Lugansk National University named after Taras Shevchenko

Abstract. The article «Multimedia technologies in the process of preparation of specialists on physical education» devoted to researching ways of using multimedia technologies in the process of teaching special educational discipline «Theory and methods of physical education»

Key words: multimedia technologies, theory and method of physical education.

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ З ПАНКРАТІОНУ

Юрій ЧМЛЕНКО

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка

Постановка проблеми. У всі часи розвитку люди прагнули створити прийоми самозахисту і суспільного захисту. В період VIII-IV століть до нашої ери в Стародавній Греції такі види одноборства як рукопашні сутички, кулачний бій, боротьба вільним стилем трансформувалися в панкратіон – „страшну боротьбу”, як її називали давні греки. Це комплексна система, що має велике військово-прикладне значення, яке набув широкого поширення.

В даний час є велика кількість літератури, присвяченої різним видам панкратіону, проте вивчення техніки, що розглядається при цьому, припускає, як мінімум, приватний тренувальний процес в спеціалізованих залах під керівництвом тренерів. Не всі з нас мають таку можливість. У одних перешкодою є відсутність поблизу відповідної спортивної секції, у інших просто дефіцит часу. Ця

проблема особливо актуальна коли викладач і студент, тренер і учень розкидані величезними територіями або знаходяться в різних наукових центрах крупних міст.

Вирішити цю проблему сьогодні допоможе потужна наукова педагогічна думка у сукупності з останніми розробками в галузі інформаційних засобів навчання. Система дистанційної освіти (ДО), що приходить на зміну традиційній формі заочного навчання [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз стану проблеми з огляду на особливостей впровадження дистанційної освіти в процес навчання в спорті представлено в літературі, а зокрема Гуржій А.М., Дмитренко П.В., Пасічник Ю.А., Андріанової Г., Підласий І., показує, що розвиток дистанційної освіти в Україні розпочався значно пізніше, ніж у країнах Західної Європи і здійснювався за несприятливих умов.

По-друге, теоретичні, практичні та соціальні аспекти дистанційної освіти в спорті розроблені недостатньо. Окремі надруковані праці вчених Дмитренка П.В., Гуржій А.М., Олійника В.В., Пасічника Ю.А., Солдаткіна В. І., Сазонова С., Третьякова В.В., Гершунського Б., Машбиц Є., Андріанової Г., Семенец В., Хуторського Е., Рибаківського В. та інших належать переважно періоду до 1999–2000 років, але істотного впливу на загальну ситуацію щодо дистанційної освіти в Україні не мають.

По-третє, в Україні довгий час, практично до 2000 року, була відсутня чітка стратегія розвитку дистанційної освіти, що знайшло відображення в закони України в галузі освіти.

З позицій сьогодні, за дослідженнями Сущенко Л.П., значна увага приділяється впровадженню обчислювальної техніки, програмного забезпечення інформаційних технологій в процес підготовки фахівців фізичного виховання в спорті. Але вони складають лише окремий вид навчальної діяльності і виконуються ізольованими дисциплінами навчальних програм, а не є засобами навчання в системі дистанційної освіти в цілому.

Реальна практика дистанційної освіти закордонних університетів свідчить, що значну частину часу в процесі навчання займає неконтактний, дистанційний навчання час якого той, хто навчається займається самостійно [3]. Аналіз численної літератури, зокрема Савельєва А.Я., Скуратова А.К., Бершадського А.М., Вороніної Т.П., показав, що засобами навчання в системі дистанційної освіти є надруковані видання (тверді копії на паперових носіях, навчально-методичні посібники, довідники і т.д.); електронні видання; комп'ютерні навчальні системи в звичайних і мультимедійних варіантах виконання; аудіо-відео навчальні системи; комп'ютерні мережі. Це дає можливість використати засоби дистанційної освіти в системі теоретичної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури, в тому числі і в спорті з панкратіону.

Дистанційна освіта відповідає вимогам сучасного життя, особливо в спорті, врахувати не тільки транспортні витрати, але й витрати на організацію всієї системи навчання і тренування. Звідси таке підвищення інтересу до дистанційного навчання не тільки університетського, але й до самих різних його форм, необхідних для подальшого життя людини. [1]

Проаналізовані нами наукові джерела з питань дистанційного навчання в спорті дають підставу визначити мету дослідження – застосування дистанційної освіти як додаткової форми теоретичного та практичного навчання у підготовці майбутніх тренерів з панкратіону.

Методи досліджень. Для розв'язання поставлених завдань і перевірки вихідних положень на першому етапі нами були використані методи педагогічного дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення науково-методичної літератури, визначення компонентів навчального та програмового забезпечення з метою визначення сутності і технологій дистанційного навчання, моделювання технологій дистанційного навчання.

В залежності від різних факторів, майбутні тренери самостійно обирають форми і засоби навчання відповідно до тієї спеціальності котру обрали, в даному випадку навчання прийомам панкратіону. Завдання цих форм і засобів полягає в тому, щоб дати весь обсяг необхідних знань в єдине цілісне уявлення, допомогти студентам виробити певну систему поглядів і концепцій біомеханічного обґрунтування техніки спортивних дій, що можна здійснити за допомогою кореспондентської форми дистанційного навчання та на основі використання комп'ютерних комунікацій.

В основі кореспондентської форми навчання лежить процес перманентного обміну між викладачем та студентом навчальними матеріалами, домашніми завданнями і результатами виконання їх поштою або іншим способом, без особистого контакту. Студенти одержують навчальні матеріали, які вони повинні вивчити за певний проміжок часу, завдання, які необхідно виконати і питання, на які необхідно відповісти. Потім студент посилає всі виконані завдання викладачу і одержує відповідь, в якій міститься не тільки формальна оцінка, але й аналіз змісту відповідей, рекомендації. Це стосується звітності за теоретичний блок навчання, що до практичних умінь та навичок – то формою звітності може бути використання відеозйомки або відвідування відповідних семінарів з даного виду діяльності. Обмін інформацією може відбуватися як поштою, так і по інших каналах зв'язку: телефону, електронній пошті, комп'ютерним мережам і т. д.

Необхідні умови для існування даної моделі:

- надійна система зв'язку;
- наявність викладачів, які здатні дати швидко і кваліфіковану оцінку роботи студента;
- визначний час кругообігу інформації між студентом і викладачем.

Використовуючи цей модуль „дистанційний” студент одержує комплект навчальних матеріалів. Це електронні підручники з текстами лекцій, навчально-методичні матеріали, що являють повний цілісний опис предмету, збірки задач, тести, посібники, практикуми, завдання для самостійної роботи на різних носіях – паперових, CD, аудіо- і відеоносіях.

Посібники містять графічний і табличний матеріал, який допомагає знайти найбільш довершені способи рухових дій і навчитися краще їх виконувати. В процесі вивчення теоретичних розділів курсу, виконання практичних і розрахунково-обчислювальних робіт студент ознайомлюється з основами техніки рухових дій, з системно-структурним підходом до аналізу складних явищ і методів моделювання рухової діяльності, а також оволодіває біомеханічним аналізом як методом дослідження і особливим способом мислення, що дозволяє розкрити специфіку механіки живого організму і суть рухів при вивченні техніки панкратіону.

На кожній сторінці передбачене місце для власних зауважень студента в процесі вивчення будь-якого розділу. Тренувальні і контрольні завдання також включені в зміст. Вони дозволяють контролювати ступінь засвоєння знань, переводять їх в практичний навчальний матеріал, що полегшує сприйняття, сприяє міцному закріпленню вивченого.

В даному варіанті пропонується ефективна техніка панкратіону, розкриваючи можливість її самостійного вивчення. Велика кількість малюнків і методичні рекомендації фахівців-практиків допоможуть при цьому. Для досягнення високої цільової точності істотну роль відіграє техніка виконання вправ, така організація рухів, при якій полегшується виправлення помилок, допущених на спробах. Отже, конкретний графік свого навчання та тренування студент обирає з урахуванням послідовності і способу вивчення того або іншого прийому, заняття можна проводити безпосередньо в побутових умовах, вдома – у спортзалі, в колі, з друзями, або під час ранкової пробіжки, фіззарядки.

У порівнянні з кореспондентським навчанням, навчання на основі комп'ютерних комунікацій дає можливість:

- розширити аудиторію студентів, з мінімальними витратами (на витрати на друкованих матеріалів і аудиторій, студенти не несуть матеріальних витрат на поїздки);
- постійного контакту між педагогом та студентами;
- залучення зарубіжних викладачів і експертів;
- постійного доступу до навчальних матеріалів, що регулярно оновлюються;
- регулярне тестування знань в асинхронному і, що головне, у синхронному режимі;
- реалізації колективних форм навчання;
- проведення дискусій;
- розробки і виконання спільних проектів.

Так як елементарною формою руху матерії прийнято рахувати механічний рух, тобто переміщення тіла в просторі, то будь-який фізичний рух, навіть елементарний, складне явище, що містить весь комплекс форм руху матерії, починаючи з простого механічного, і закінчуючи вищою формою – мисленням.

Найважливіша відмінність руху людини від руху машин полягає в тому, що машина робить тільки ті рухи, які закладені в її програму, людина ж може в будь-який момент змінити свої рухи, виходячи з найменших умов зовнішнього середовища, а також інших причин.

Спортсмен при виконанні якої-небудь дії постійно шукає, як краще її виконати, тобто яким чином здійснити свої рухи так, щоб досягти поставленої мети. Для цього він управляє своїми рухами в змінних умовах (абсолютного відсутності умов немає і не може бути).

Але щоб успішно виконати необхідні рухи необхідно знати причини труднощів, причини перешкод, зміни умов, джерела помилок техніки виконання та способи подолання цих помилок.

Певний інтерес в цьому плані представляють комп'ютерні програми, мультимедіа технології, „Віртуальна реальність” і засоби телекомунікацій [1], які в перспективі можуть змодельювати найменші зміни умов зовнішнього середовища, розрахувати індивідуальну біомеханічну модель для кожного студента та допомогти уникнути помилок в техніці виконання прийомів.

Технологія мультимедіа не тільки перетворює комп'ютер на повноцінного співрозмовника, але і дозволяє студентам, не виходячи з аудиторії (спортзалу, будинку), бути присутнім на лекціях видатних учених і педагогів, заняттях з тренерів, в змаганнях різного рангу, стати свідками історичних подій минулого століття, відвідати освітні, культурні і спортивні центри світу.

„Віртуальна реальність” забезпечує стереоскопічне представлення відеоінформації на екрані, її стереозвучання, а також управління аудіо- та відео- інформацією спеціалізованими маніпуляторами і голосом. Вони дають можливість переміщати об’єкти у віртуальному просторі, застосовують методи інтерактивного маніпулювання об’єктами, комп’ютерну імітацію зорових, слухових, дотикових, моторних (рухових) відчуттів, що в перспективі може розв’язати багато проблем моделювання учбово-тренувального процесу (навчання складнокоординатним руховим діям, рішення тактичних задач, створення різних проблемних ситуацій в постановці навчально-виховного процесу).

Також значне місце в професійній підготовці фахівців з фізичної культури і спорту можуть зайняти глобальні телекомунікаційні мережі, наприклад „Internet”. Викладачі завдяки доступу до мереж телекомунікацій не тільки істотно підвищують свою інформаційну озброєність, але і дістають унікальну можливість спілкування зі своїми колегами практично у всьому світі. Це створює ідеальні умови для професійного спілкування, ведення спільної навчально-методичної і наукової роботи, обміну навчальними розробками, комп’ютерними програмами, даними і т.п. [2].

Результати дослідження та їх обговорення. Наявні дослідження не стосуються таких важливих питань, як необхідність застосування цілого комплексу методів і прийомів при підготовці висококваліфікованих спеціалістів, тренерів з панкратіону в нових умовах використання освітянами сучасних інформаційних засобів. Все вищевикладене характеризує проблему підвищення якості спеціалізованої підготовки майбутніх фахівців з одноборств та панкратіону.

Сьогодні ми припускаємо, що розроблена технологія дистанційного навчання може якісній підготовці майбутнього тренера з панкратіону, налагодженню самостійної роботи студента при ефективному управлінні його навчанням та навчально-методичним і консультативним забезпеченням.

Висновки

1. Сучасні інформаційні засоби створюють реальні умови для ефективної реалізації ідеї відкритого навчання студентів, які спеціалізуються у панкратіоні;
2. При застосуванні дистанційного навчання графік тренувань студент обирає сам, з урахуванням послідовності і способу вивчення рухових дій;
3. В системі ДО при підготовці фахівців в галузі одноборств та панкратіону навчання може відбуватися за допомогою різних форм дистанційного навчання;
4. Особливої уваги заслуговує питання використання дистанційних технологій в процесі навчання практичним умінням та навичкам;
5. Формою звітності за виконання практичного модулю навчання може бути відеозйомка рухової діяльності в різних проекціях та площинах або відвідування семінарів з даного виду.

Можна бути впевненим, що результати такої роботи принесуть реальні плоди в традиційний освітній процес підготовки фахівців галузі одноборств та панкратіону. Саме тому дистанційне навчання часто називають формою навчання XXI століття.

Література

Александр А. А., Введение в дистанционное обучение // *Материалы IV Международной конференции по дистанционному образованию* – <http://www.iet.mesi.ru>

2. Петров П.К. Современные информационные технологии в подготовке специалистов по физической культуре и спорту (возможности, перспективы)//Теор. и практ. физ. культ.–1999.–№10. –С.6-9
3. Собаєва О.В. Активізація пізнавальної діяльності студентів в умовах дистанційного навчання: Автореф. дис ... канд. пед. наук: 13.00.02/ Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди. – Харків, 2001. –

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ З ПАНКРАТІОНУ

Юрій ЧМІЛЕНКО

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Анотація. У статті розглянуті питання застосування дистанційної форми використання інформаційних технологій у підготовці майбутніх тренерів з панкратиону.

Ключові слова: фізичне виховання, дистанційне навчання, панкратион.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДИСТАНЦИОННОЙ ФОРМЫ ОБУЧЕНИЯ ДЛЯ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ТРЕНЕРОВ ПО ПАНКРАТИОНУ

Юрий ЧМИЛЕНКО

Сумской государственной педагогической университет имени А.С. Макаренко

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы применения дистанционной формы обучения и использования информационных технологий в подготовке будущих тренеров по панкратиону.

Ключевые слова: физическое воспитание, дистанционное обучение, панкратион.

THE USAGE OF THE REMOTE EDUCATION FOR PREPARATION OF THE FUTURE TRAINERS ON PANKRATYON

Yuriy CHMYLENKO

Sumy state pedagogical university named after A. Makarenko

Abstract. In the article the questions of the remote education's application and the use of information technologies while training the future trainers on pankratyion are examined.

Key words: physical education, remote education, pankratyion.